

Öğretim içeriğinin seçimi ve düzenlenmesi

- **Öğretim hedefleri** belirlendikten sonra öğrencileri bu **hedeflere ulaştıracak içeriğin** saptanması gerekmektedir.
- Eğitim programlarının geliştirilmesinde ikinci aşama “içerik” boyutudur.
 - “**NE?**” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Öğretim içeriğinin seçimi ve düzenlenmesi

- İçerik öğretim hedeflerine yönelik **bilgi, beceri, tutum** vb. özelliklerin tümünü kapsar.
 - Programın içerik boyutunda belirtilen amaçlara ulaşmak için “**ne öğretelim?**” sorusuna yanıt aranmaktadır.

İçerik seçimi

- Öğretim içeriği, öğrenme faaliyetlerini öğretim hedeflerine ve kuramsal gerekçelere bağlayan temeldir.
- Eğitim programının öğeleri incelendiğinde, bağımsız olan tek öge hedefler olup, diğer öğeler hedefe bağlı olarak geliştirilir.
- Bu nedenle, içerik seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Bunlar:

İçerik seçimi

- İçeriğin öğretim hedefleriyle **tutarlı** olması gerekmektedir.
- Hedef-içerik bağlantısı sağlandıktan sonra dikkat edilecek bir diğer nokta ise;
- İçeriğin öğrencinin **hazırbulunuşluk** düzeyine uygun olmasıdır.

İçerik seçimi

- Hazırbulunmuşluk düzeyini öğrencinin **gelişimsel** ve **yaşamsal** düzey olarak ikiye ayrılmaktadır.
- İçerik öğrencinin **zihinsel ve bedensel** gelişimine uygun olmalı ayrıca öğrencinin içinde yaşamını sürdürdüğü **doğal ve toplumsal koşullar ile kültürel değerler** dikkate alınarak düzenlenmelidir. Örnekler öğrencinin yakın çevresinden seçilmelidir.

İçerik seçimi

- İçerik seçiminde, içeriğin öğrencinin bilişsel, sosyal ve psikolojik durumuna uygun olmasına dikkat edilmelidir.

İçerik seçiminde dikkat edilmesi gereken diğer ölçütler

- Kendi kendine yeterlilik,
- Anlamlılık,
- Geçerlilik,
- İlgililik,
- Yararlılık,
- Öğrenilebilirlik,

Kendi kendine yeterlilik

- İçerik seçiminde öğrencilerin kendi kendine yeterliliğe ulaşmalarına yardımcı olmak gerekmektedir.

Anlamlılık

- Öğretim içeriği öğretim programının hedeflerine katkıda bulunduğu sürece **anamlı** olmaktadır.
- İçerik hem hedeflerle tutarlı olup anlamlı olacak hem de bilgi olarak öğrencinin öğrenme tecrübeleri edinmesine katkıda bulunması gerekmektedir.

Geçerlilik

- Seçilen içerik doğru olmalı, günümüzde eskimiş, doğruluğunu kaybetmiş ,hatalı bilgiler seçilmemelidir.

İlgililik

- Öğretim içeriği öğrencinin ilgilerine hitap etmelidir.
- Seçilen içerik hem öğrenci hem de toplum için uzun süreli bir değere sahip olmalıdır.
- İlgililik ilkesi öğrencinin yaşına, daha önceki öğretim tecrübelerine, eğitimsel ve toplumsal değerlere göre düzenlenmelidir.

Kullanışlılık

- İeriğın yararlı ve ihtiyaç giderici olması anlamına gelmektedir.
- İçerik ğrencilerin ve toplumun mevcut gereksinimlerini karşılamalıdır.

Öğrenilebilirlik

- Öğrenilecek içeriğin zorluk düzeyi olarak ifade edilebilir.
- Sunulan içeriğin, öğrencilerin düzeylerine uygun olmasının yanı sıra, öğrenebilecekleri ve anlayabilecekleri türden olmalıdır.

İçeriğin düzenlenmesi

- İçerik hedefler için bir araç olarak iş gördüğü halde pek çok eğitim sisteminde içerik hedeflerin önünde yer almıştır.
- Ancak içerik hedefe bağlı olarak belirlenir. Yine içerik hedeflerle tutarlı, öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyine uygun olarak düzenlenmelidir.

İçeriğin düzenlenmesi

- Yine, içerik;
 - Somuttan soyuta,
 - Basitten karmaşığa,
 - Kolaydan zora,
 - Birbirinin ön koşulu
 - Bilinenden bilinmeyene
 - Kendi içinde bir tutarlılığı olacak şekilde düzenlenmelidir.

İçeriğin düzenlenmesi

- İçerik düzenlemede temele alınması gereken diğer ilkeler:
 - İçerik hedeflerle tutarlı olmalıdır
 - İçerik, öğrencinin içinde yaşadığı doğal ve toplumsal koşullara göre düzenlenmelidir
 - İçerik somuttan soyuta, basitten karmaşığa, kolaydan zora, yakın çevre ve zamandan uzağa doğru sıralanmalıdır.

İçeriğin düzenlenmesi

- İçerik, bireyin kendi öğrenme şemasını kurmasına izin verecek bir esneklikte düzenlenmelidir.
- İçerik, öğrencinin elde ettiği bilgi ve becerilere dayanarak geçmişi ve geleceği kestirmesine olanak vermelidir.

İçeriğin düzenlenmesi

- İçerikte alıştıırma durumları olmalıdır;
 - her içerikte bölüm başlarında, sonlarında ya da ünite sonlarında o içerik aracılığıyla ile kazandırılması beklenen hedef davranışları yoklayan sorular olmalıdır.

İçeriğin düzenlenmesi

- İçerik görsel materyallerle desteklenmelidir.
 - İçerikte sunulan kavramlar, olgular, semboller, sınıflamalar kısaca bilgi türleri, tablolar, şekiller, resimler, haritalar ve grafikler vb. görsel materyaller ile desteklenmeli ve soyutu somutlaştırmalıdır.

İçerik seçerken cevaplanması gereken sorular

- İçerik hedeflerle doğrudan ilişkili mi?
- İçerikteki bilgi doğru mu?
- İçerik özel bir alanla ilgili ve doğru mu?
- İçerik sistematik bir biçimde organize edilmiş mi?
- İçerik öğrencilerin ön bilgileri ile tutarlı mı?

İçerik seçerken cevaplanması gereken sorular

- İçerik uygulanabilir ya da kullanılabilir mi?
- Öğrencilere materyal sunuluyor mu?
- Konunun temel ayrıntıları etkili bir şekilde gösteriliyor mu?
- Önemli görülen konuların tekrarı yapılıyor mu?

İçeriğin düzenleme yaklaşımları

- Öğrenmenin kolay ve kalıcı olması öğretim içeriğinin bazı ilkelere göre düzenlenmesini gerektirir.
- İçeriğin düzenlenmesinde aşağıdaki yaklaşımlar ön planda yer almaktadır.

İçeriğin düzenleme yaklaşımları

- Doğrusal programlama yaklaşımı,
- Sarmal programlama yaklaşımı,
- Modüler programlama yaklaşımı
- Piramitsel programlama yaklaşımı
- Çekirdek programlama yaklaşımı
- Konu ağı-proje merkezli programlama yaklaşımı,
- Sorgulama merkezli programlama yaklaşımı

Doğrusal programlama yaklaşımı

- Yakın ilişkili, zorunlu ya da **ön koşul öğrenmelerin** ağırlıklı olduğu konuların düzenlenmesinde kullanılır.
- Bu programlama yaklaşımı, ardışık, sıralı, ilişkili, birbirini izleyen, önkoşul öğrenme birimlerinin olduğu, konuların yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta gibi bir düzenlemenin olduğu yaklaşımdır.

Sarmal programlama yaklaşımı

- Konuların yeri ve zamanı geldikçe tekrar tekrar öğretilmesi söz konusudur.
- Sarmal programlama yaklaşımında, öğrencilerin aynı kavramların, farklı yaşlarda giderek karmaşıklaşan bir yapıyla öğretilmesini amaçlamaktadır.
 - Önceki öğrenmeler ile sonraki öğrenmelerin bağlantıları **tekrarlar** yoluyla gerçekleşir.

Modüler programlama yaklaşımı

- Öğrenme üniteleri modüllere ayrılır.
- Her modül kendi içinde farklı yaklaşımlara göre düzenlenir.
- Modüller arasında aşamalı bir bağ olması önem taşımaz.
- Her modül kendi içinde bir bütün oluşturur.

Piramitsel programlama yaklaşımı,

- İlk yıllarda konuların geniş tabanlı olarak yer alıp giderek uzmanlaşmanın küçük birimlerde olduğu ve daraldığı bir düzenlemedir.
 - Ör: öğretmen yetiştirme programlarında dersler **ilk yıl tüm branşlar için ortak** ve programa temel oluşturacak niteliktedir. **İlerleyen yıllarda** ise **branşlaşma süreci** başlar ve öğrenciler daha çok **alana ait uzmanlaşmaya** dayalı dersler almaya başlar.

Çekirdek Programlama Yaklaşımı

- Bu yaklaşımda ise, tüm öğrenciler için ortak bilgi önemlidir.
- Ortak konular ilk öğrenilecek konulardır ve zaman ilerledikçe öğrencinin bilgi ve ihtiyaç duyduğu seçimlik dersler yer alır.
 - Piramitsel yaklaşıma benzemekle birlikte, çok daha esnek ve öğrenci merkezli bir yaklaşımdır.

Konu ağı-proje merkezli programlama yaklaşımı,

- Konular öğrencilere bir harita gibi çıkarılıp verilir ve belirli zamanlarda nerelerde olmaları gerektiğinin söylendiği ve öğrencilerin konuların içeriğine bireysel ya da grup olarak karar verdikleri bir düzenlemedir.
 - Yükseköğretimde yoğun olarak kullanılan bu yaklaşımda, konular küçük projeler olarak belirlenir ve öğrenme süreci gerçekleşir.

- İçeriğin ğrencilerin sorularına göre oluşturulmasına dayanan bir yaklaşımdır.
- Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları bu süreçte çok önemlidir.
- Öğrenci merkezli bir yaklaşım olup, düzenlenecek içerik toplumun ve öğrencilerin temel sorunlarına yanıt oluşturacak şekilde düzenlenir.

Hedef-İçerik Çizelgesi (Belirtke Tablosu)

- Bir eğitim programında yer alan hedef ve hedef-davranışlarla, program içeriğinin iki boyutlu bir çizelge üzerinde gösterilmesine Belirtke Tablosu denilmektedir.
- Belirtke tablosu hazırlanırken, genelde üst tarafta yer alan yatay boyuta önce hedefler ve bu hedefleri gerçekleştiren davranışlar yazılır.

Hedef-İçerik Çizelgesi (Belirtke Tablosu)

- Dikey boyuta ise içerik yazılır. İçerik boyutuna konu, ünite, konu başlıkları ve alt başlıklar yazılır.
- Programın hedef ve içerik ilişkisini kurmak için ilgili davranışlarla konu başlıklarının kesiştiği yere X işareti konulur.

Hedef-İçerik Çizelgesi (Belirtke Tablosu)

- Bu çarpı konulan yerler eğitim ihtiyacı bakımından önemli davranışlar, boş bırakılan yerlerde önemsizleri işaret etmektedir.
- Bu şekilde hem öğrenme yaşantılarının seçimi, hem de ölçme aracı için uygun test maddelerinin geliştirilmesi sağlanmış olur.
 - Ayrıca belirtke tablosu her konu alanı için hazırlanmalıdır.

Ör: Hedef-İçerik Çizelgesi (Belirtke Tablosu)

	Hedefler	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Toplam
Konular					
Temel Kavramlar		X			1
Hedef çeşitleri			X		1
İçerik düzenleme yaklaşımları		X	X		2
Eğitim durumları		X		X	2
Toplam		3	2	1	6